

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har berett skatteutskottet och övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2004/05:75 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen. Med anledning härav har skatteutskottet särskilt granskat de ärenden som avser riksdagsskrivelser som skatteutskottet medverkat till och som inte slutbehandlats den 31 december 2004. Utskottet får anföra följande:

Sammanfattning

Utskottet föreslår att regeringens redogörelse, såvitt utskottet är berört, läggs till handlingarna. Vidare avstyrker utskottet en i ärendet väckt motion med yrkande om att riksdagen hos regeringen efterlyser skärpta rutiner och en stramare och effektivare hantering av riksdagens skrivelser till regeringen.

I en avvikande mening anför m, fp, kd och c kritik i fråga om handläggningen av vissa ärenden, bl.a. rörande yrkesfiskares konkurrenssituation, skyddade identiteter i folkbokföringen och reklamskattens avskaffande. I den avvikande meningen begärs också ett uttalande av riksdagen om behovet av skärpta rutiner och en effektivisering och uppstramning hos regeringen i enlighet med den nämnda motionen. Vidare har v-ledamoten avlämnat ett särskilt yttrande.

Regeringens skrivelse

Yrkesfiskares konkurrenssituation i förhållande till andra länder

Ärendet redovisas under punkt 1 under Finansdepartementet (s. 75). Med anledning av en rad motioner om yrkesfiskarnas ekonomiska villkor i förhållande till fiskare i konkurrentländer, och då såväl Norge som Danmark hade särskilda skatteavdrag för yrkesfiskare, gjorde riksdagen – på förslag av skatteutskottet – ett tillkännagivande om att regeringen borde återkomma till riksdagen med förslag som tillgodosåg motionärernas krav på konkurrensneutralitet. I tidigare redogörelser har regeringen anfört att ett förslag till yrkesfiskeavdrag har anmälts till Europeiska kommissionen för statsstödsgranskning. Av årets redogörelse framgår vidare att kommissionen genom en skrivelse den 16 juli 2004 underrättat Sverige om att den inlett ett formellt granskningsförfarande av stödsystemet eftersom det råder allvarliga tvivel om dess förenlighet med EG-fördraget. Eftersom kommissionen ännu inte fattat beslut i ärendet har riksdagsskrivelsen inte kunnat slutbehandlas. Ett beslut av kommissionen kan väntas under år 2005 (rskr. 1996/97:133, bet. 1996/97:SkU13 mom. 11, mot. 1996/97:Fi210 yrk. 11 (c) m.fl., beslut i kammaren den 20 december 1996).

Skadlig skattekonkurrens i Europeiska unionen

Ärendet redovisas under punkt 7 under Finansdepartementet (s. 77) och avser ett tillkännagivande om att regeringen bör arbeta för att tillämpningsområdet för uppförandekoden för företagsbeskattning skall utvidgas till att omfatta även skadlig skattekonkurrens som avser löntagare och att frågan skall behandlas i samband med en översyn av uppförandekoden. Enligt redogörelsen har den planerade översynen av EU:s uppförandekod för företagsbeskattning ännu inte kommit till stånd utan arbetet med uppförandekoden fortsätter. Skrivelsen har därför inte kunnat slutbehandlas (rskr. 2000/01:70, prop. 2000/01:12, bet. 2000/01:SkU6 mom. 3, mot. 2000/01:Sk8 yrk. 3 (mp), beslut i kammaren den 5 december 2000).

Skyddade identiteter i folkbokföringen

Ärendet redovisas under punkt 23 under Justitiedepartementet (s. 26) och avser ett tillkännagivande om att frågan om hur man praktiskt bör hantera skyddade personuppgifter i folkbokföringen, som medgivits för hotade, förföljda och trakasserade personer, för att förhindra att uppgifterna läcker ut, skyndsamt bör belysas. Frågan behandlas i Personsäkerhetsutredningens delbetänkande *SOU 2002:71 Nationell handlingsplan mot våld i nära relationer*. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande. Enligt redogörelsen kommer ärendet att behandlas i en proposition som planeras

till hösten 2005 (rskr. 2001/02:200, bet. 2001/02:SkU19 mom. 20, mot. 2001/02:Ju396 yrk. 2 (m) och 2000/01:K269 (v), beslut i kammaren den 10 april 2002).

Avskaffande av reklamskatten

Ärendet redovisas under punkt 12 under Finansdepartementet (s. 80) och avser ett tillkännagivande om att frågan om en avveckling av reklamskatten bör prioriteras i kommande budgetberedning, dock att en sådan avveckling bör ske med beaktande av de budgetpolitiska målen. Enligt redogörelsen har frågan prioriterats för budgetåren 2003 och 2004 utan att förutsättningar för finansiering av ett avskaffande av reklamskatten – med beaktande av de budgetpolitiska målen – bedömts föreligga. Även i årets budgetberedning har frågan om reklamskattens avskaffande, alternativt stegvisa avskaffande, prövats. Regeringen har dock funnit att det inte heller nu föreligger förutsättningar för finansiering av sådana åtgärder (rskr. 2001/02:201, bet. 2001/02:SkU20, 18 motioner av (s), (m), (v), (kd), (c), (fp) och (mp), beslut i kammaren den 10 april 2002).

Trängselskatt

Ärendet redovisas under punkt 47 under Finansdepartementet (s. 88) och avser åtgärder i samband med lagstiftning om trängselskatt. Enligt redogörelsen utfärdade regeringen den 17 juni 2004 de lagar riksdagen antagit. Av redogörelsen framgår vidare att ärendet bereds vidare i avvaktan på att den rättsliga prövningen av upphandlingsfrågorna i anslutning till genomförandet av trängselskatten skall avslutas (rskr. 2003/04:265, prop. 2003/04:145, bet. 2003/04:SkU35, beslut i kammaren den 16 juni 2004).

Stiftelsen Anna Lindhs Minnesfond, m.m.

Ärendet redovisas under punkt 73 under Finansdepartementet (s. 98) och avser ett tillkännagivande om att regeringen bör se över de regler som anger omfattningen av skattebefrielse för vissa allmännyttiga stiftelser och andra juridiska personer som bedriver allmännyttig verksamhet. Enligt redogörelsen avser regeringen att ge en utredning i uppdrag att genomföra den av riksdagen efterfrågade översynen (skr. 2004/05:61, prop. 2003/04:33, motion 2003/04:Sk26 m.fl. (m), bet. 2004/05:SkU11, beslut i kammaren 24 november 2004).

Motionen

I motion K14 av Tobias Krantz m.fl. (fp) yrkas att riksdagen skall uttala att regeringen bör införa skärpta rutiner gällande verkställandet av riksdagens beslut och senast i samband med nästa års redogörelse för behandlingen av

riksdagens skrivelser till regeringen återkomma till riksdagen med en strategi för hur hanteringen av riksdagens skrivelser till regeringen skall effektivieras och stramas upp.

Utskottets ställningstagande

Yrkesfiskares konkurrenssituation i förhållande till andra länder

Utskottet har nyligen i betänkande 2004/05:SkU20 *Motioner om företags- och kapitalbeskattning* (s. 40) behandlat några motioner från allmänna motionstiden 2004 om bl.a. yrkesfiskaravdrag. Utskottet framhåller i betänkandet att finansministern nyligen i ett frågesvar i riksdagen upplyst om att några ytterligare åtgärder för att påskynda processen inte är möjliga. Bland annat mot den bakgrunden avstyrker utskottet alla motionsyrkanden såvitt avser yrkesfiskaravdrag och riksdagen har följt utskottet. Med hänsyn härtill anser utskottet att det saknas skäl att rikta kritik mot regeringen angående den formella handläggningen av denna fråga, trots att det gått lång tid sedan tillkännagivandet gjordes.

Skyddade identiteter i folkbokföringen

Utskottet vill betona att ärendet gäller en fråga som kan vara synnerligen viktig för enskilda människor som lever i en utsatt och otrygg situation och att riksdagen i sitt tillkännagivande framhöll att det var angeläget att arbetet bedrevs skyndsamt. Trots att ärendet enligt utskottets mening börjat dra ut väl långt på tiden avstår utskottet från att rikta kritik mot regeringen för den formella handläggningen, eftersom regeringen har aviserat en proposition senare i år. Till saken hör att Skatteverket tillsammans med bl.a. Datainspektionen, Rikspolisstyrelsen och Riksförsäkringsverket under år 2004 i syfte att förbättra skyddet för skyddade personuppgifter i folkbokföringen har utformat en vägledning för hantering av sekretessmarkerade personuppgifter.

Avskaffande av reklamskatten

Riksdagens tillkännagivande under våren 2002 om ett totalt avskaffande av reklamskatten tillkom på förslag av skatteutskottet och innebar att frågan om en sådan avveckling borde prioriteras i kommande budgetberedning, dock att detta borde ske med beaktande av de budgetpolitiska målen. Regeringen har i budgetpropositionerna för vart och ett av åren 2003, 2004 och 2005 redovisat sina överväganden som inneburit att frågan om en avveckling av resterande del av reklamskatten prioriterats men att det med beaktande av de budgetpolitiska målen inte funnits förutsättningar för en finansiering av en sådan åtgärd. Riksdagen har i sitt budgetbeslut för respektive år godtagit denna uppfattning och samtidigt avvisat en rad motioner om

en omedelbar avveckling av reklamskatten. Det kan således enligt utskottets mening inte hävdas att regeringen inte skulle ha efterkommit riksdagens begäran att pröva frågan, eftersom den varje år sedan riksdagen gjorde sitt tillkännagivande redovisat sina bedömningar för riksdagen i respektive budgetproposition. Till saken hör också att Finansministern i ett interpellationsvar i kammaren nyligen förklarat att regeringen fortfarande anser att reklamskatten bör avskaffas och att den i enlighet med riksdagens tillkännagivande återigen kommer att prioritera frågan i budgetberedningen för år 2006. Någon kritik från konstitutionell synpunkt kan enligt utskottets uppfattning inte riktas mot regeringen för dess hantering av frågan.

Övriga ärenden

Övriga ärenden i regeringens redogörelse som berör skatteutskottet föranleder ingen kommentar av utskottet. På utskottets område finns enligt utskottets mening inte något behov av något tillkännagivande om skärpta rutiner eller stramare hantering. Såvitt det ankommer på skatteutskottet kan konstitutionsutskottet avstyrka motionen och föreslå att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Stockholm den 19 april 2005

På skatteutskottets vägnar

Susanne Eberstein

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Susanne Eberstein (s), Ulla Wester (s), Lennart Hedquist (m), Per-Olof Svensson (s), Marie Engström (v), Lennart Axelsson (s), Ulf Sjösten (m), Mats Berglind (s), Gunnar Andrén (fp), Jörgen Johansson (c), Catharina Bråkenhielm (s), Stefan Hagfeldt (m), Britta Rådström (s), Fredrik Olovsson (s) och Lars Gustafsson (kd).

Avvikande mening

Avvikande mening (m, fp, kd, c)

Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m), Gunnar André (fp), Jörgen Johansson (c), Stefan Hagfeldt (m) och Lars Gustafsson (kd) anför:

I skrivelsen redogör regeringen för de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Av redogörelsen framgår att regeringen under den senaste mandatperioden underlåtit att efterkomma riksdagens beslut i ett stort antal ärenden. Det kan inte accepteras att regeringen försummar att tillsätta en utredning eller att bereda en lagstiftning som riksdagen har begärt eller att i övrigt vidta åtgärder som riksdagen har efterlyst. För att inte den allmänna tilltron till det politiska systemet skall urholkas är det viktigt att regeringen uppfyller riksdagens önskemål som det finns en politisk majoritet för. Riksdagen skall inte ständigt behöva påpeka regeringens dröjsmål i olika ärenden. Sammantaget riskerar regeringens agerande att leda till att allmänhetens förtroende för de politiska institutionerna minskar.

Ett exempel på skatteutskottets område är tillkännagivandet om att regeringen borde göra något åt de svenska yrkesfiskarnas sämre konkurrenssituation jämfört med deras motsvarigheter i t.ex. Norge och Danmark. Detta tillkännagivande tillkom redan 1996, dvs. för över nio år sedan, på förslag av skatteutskottet som var enhälligt. EU har notifierats om det svenska beslutet, men ett nödvändigt godkännande därifrån har ännu inte kommit. Denna hantering i EU är helt oacceptabel, och Sverige bör kräva största skyndsamhet i handläggningen av frågan i Bryssel. Som läget nu är bör regeringen vidta alla åtgärder för att snabbt kunna redovisa ett resultat som tillgodoser riksdagens önskemål enligt tillkännagivandet.

Regeringens senfärdighet med att ta fram förslag som tillgodoser behovet av en bättre ordning kring skyddade personuppgifter i folkbokföringen, så att uppgifterna inte röjs i oträngt mål, är ett annat exempel på ärende som dröjt för länge. Tillkännagivandet om riksdagens önskemål tillkom den 10 april 2002 och det utredningsbetänkande (SOU 2002:71) som avses ligga till grund för en kommande proposition lades fram i augusti 2002 och är remissbehandlat för länge sedan. Av tillkännagivandet framgår att riksdagen förväntade sig en skyndsamt handläggning. Att regeringen ännu inte lagt fram något förslag finner vi ytterst anmärkningsvärt, desto mer som de vars personuppgifter skall skyddas ofta är misshandlade, trakasserade och hotade kvinnor, alltså människor som lever i en utsatt och pressad situation och har stort behov av bättre skydd.

Tilkännagivandet av riksdagen om en prioritering av en avveckling av reklamskatten tillkom också år 2002 och skall ses mot bakgrunden av att skatteutskottet redan tidigare under flera år hade kritiserat reklamskatten för dess skattetekniska komplexitet och konkurrensmässiga snedvridningseffek-

ter. Tillkännagivandet måste rimligtvis ha betytt att riksdagen förväntade sig att regeringen redan i nästa budgetproposition skulle vidta den åtgärd som påkallades, alltså ett totalt slopande av reklamskatten. Ännu, flera år efter tillkännagivandet, har emellertid regeringen inte tagit något som helst initiativ i den riktningen. Regeringens negligerande av riksdagens tillkännagivande är ägnat att skada riksdagens anseende och minska värdet av framtida tillkännagivanden. När regeringen bestämde sig för att inte föreslå något avskaffande av reklamskatten borde regeringen ha lämnat en betydligt mer uttömmande redovisning för sina skäl än den gjort. Det räcker inte att bara hänvisa till bristande finansiering, utan regeringen hade bort redovisa exakt vilka åtaganden den ansåg hade högre prioritet än ett avskaffande av reklamskatten och varför. I ljuset av de tre senaste årens budgetbehandlingsar ställer man sig onekligen frågan om Socialdemokraterna över huvud taget haft någon tanke på att avskaffa reklamskatten. Man inges lätt misstanken att Socialdemokraterna bara låtsats gå med på kravet på en avveckling utan någon egentlig avsikt att verkligen verkställa avvecklandet. I så fall hade det varit bättre och rakare att reservera sig mot tillkännagivandet och förklara att man ansåg att en avveckling inte borde prioriteras. Vi är också besvikna över den lama hållning som regeringens stödpartier Vänsterpartiet och Miljöpartiet intagit i reklamskattefrågan. Vad särskilt gäller Vänsterpartiet vill vi framhålla att tillkännagivandet år 2002 tillkom bl.a. efter en partimotion av detta parti om reklamskattens avskaffande, och man får därför anta att frågan om en total avveckling av reklamskatten tidigare varit en viktig partiangelägenhet för Vänsterpartiet. Vid det förhållandet borde Vänsterpartiet, likaväl som Miljöpartiet, ha agerat kraftfullare för att få till stånd en avveckling, när regeringens ovilja att efterkomma riksdagens tillkännagivande blivit uppenbar. Regeringen förtjänar enligt vårt förmenande kraftig kritik för sitt agerande i reklamskattefrågan.

Avskaffandet av den s.k. pomperipossaeffekten, dvs. beskattningen av andelsbyten som skett med förlust för säljaren, är ytterligare ett exempel på ett riksdagsbeslut som regeringen dröjt med att verkställa. Skatteutskottet har tidigare kritiserat regeringens förfarande i detta ärende (yttr. 2002/03:SkU3y), och fortfarande har regeringen försummat att lösa vissa kvarvarande problem med anknytning till andelsbyttessystemet trots ett enhälligt uttalande av skatteutskottet om att regeringen i detta ärende borde återkomma till riksdagen under våren 2005 (bet. 2004/05:SkU11), vilket regeringen uppenbarligen inte har för avsikt att göra.

Vi anser att riksdagen bör ge regeringen till känna våra nu redovisade synpunkter vad gäller regeringens bristande uppfyllande av riksdagens tillkännagivanden och beslut. Riksdagen bör också uttala att regeringen bör införa skärpta rutiner gällande verkställandet av riksdagens beslut och senast i samband med nästa års redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen återkomma till riksdagen med en strategi för hur hanteringen av riksdagens skrivelser till regeringen skall effektiviseras och stramas upp. Därmed tillstyrker vi motion K14.

Särskilt yttrande

Särskilt yttrande (v)

Marie Engström (v) anför:

Tillkännagivandet om en bättre ordning kring skyddade personuppgifter i folkbokföringen gäller människor som lever i en utsatt och pressad situation, ofta misshandlade, trakasserade och hotade kvinnor med barn som har stort behov av bättre skydd av sin person. Tillkännagivandet tillkom den 10 april 2002, alltså för över tre år sedan. Det utredningsbetänkande (SOU 2002:71) som avses ligga till grund för en kommande proposition lades fram i augusti 2002 och är för länge sedan remissbehandlat. Av tillkännagivandet framgår att riksdagen förväntade sig en skyndsam handläggning av regeringen. Den förväntade skyndsamheten har dock uteblivit, och jag anser faktiskt att dröjsmålet med att ta fram önskade förslag står på gränsen till det oacceptabla. Eftersom regeringen emellertid nu aviserar en proposition till hösten avstår jag från att begära ett riksdagsuttalande med formell kritik mot regeringen, men jag förutsätter att det inte blir något ytterligare dröjsmål med avlämnandet av en proposition i ämnet.

När det gäller avskaffandet av reklamskatten anser jag, mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande våren 2002 om en prioritering av frågan samtidigt som de budgetpolitiska målen skulle beaktas, att man av regeringen hade kunnat kräva en betydligt fylligare och mer uttömmande redovisning av de skäl som förelegat för att inte lägga fram ett förslag om slopande för riksdagen. En sådan redovisning hade haft en naturlig plats i de budgetpropositioner som lämnats sedan dess. Med hänsyn till att finansministern uttalat att han återigen kommer att prioritera frågan i beredningen av budgeten för nästa år avstår jag från att nu begära ett uttalande av riksdagen.